

การแสดง

ศิลปกรรม
แห่งชาติ ครั้งที่ ๓๐

ณ หอศิลป์ · กรมศิลปากร

X NATIONAL EXHIBITION OF ART

ART GALLERY FINE ARTS DEPT.

USE

THE BEST
COLOURS

Winsor & Newton

วัฒนธรรม และ ศิลป

ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาตินั้น ปรากฏว่ามีอยู่หลายสมัยที่พุทธบัญญัติของมนุษย์
ไม่มีความสูงส่ง แต่ทว่ามีกำลังจิตเข้มแข็ง มีบางสมัยที่มนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าอย่างใหญ่
หลวง แต่มนุษย์กลับสูญเสียความเข้มแข็งทางด้านกำลังจิตไป

ในยุคเรา นี้ จะเห็นได้ว่าสมองของมนุษย์ได้สร้างความสำเร็จในกิจการต่าง ๆ อย่างน่า
ชื่นชม แต่เมื่อพิจารณาในแง่ความก้าวหน้าของจิตใจแล้ว เราก็ยังอยู่ในระดับต่ำมาก
มนุษย์ได้ค้นพบพลังงานปรมาณู ส่งดาวเทียมขึ้นไปสู่อวกาศเพื่อเป็นบริวารของดวงอาทิตย์
และได้บรรลุผลทางความเร็วอันน่าตื่นใจด้วยเครื่องจักรกล สิ่งมหัศจรรย์ทั้งหลายเหล่านี้ซึ่งเกิด
จากพลังกำลังและความรุนแรงอันมหาศาลนั้น แทนที่จะให้ความอภิรมย์ กลับบดขยี้จิตใจ
ของเราลงไป

ชีวิตได้กลายเป็นสิ่งที่ปราศจากเนื้อหา และดูเหมือนว่าประเทศยิ่งเจริญขึ้นเท่าใด
ประชาชนพลเมืองก็ยิ่งจะต้องทำงานหนัก เพื่อชดใช้มวลแห่งความต้องการอันเป็นสิ่งที่เพิ่มมากขึ้น
เท่านั้น ตั้งแต่เข้าจนคำ ประดาของเราเต็มไปด้วยความเคร่งเครียดไม่เคยผ่อนคลาย มิฉะนั้น
ก็หาไม่พอใช้พอกิน เราว่าจนมาก จนวันหนึ่ง ๆ ไม่มีเวลาแห่งความสุขหรือแจ่มใส
เราผละหนีจากธรรมชาติอันเป็นศุภมรดกที่ให้แต่สิ่งดีงามแก่ชีวิตของเราไปอย่างผิดทาง ก็เพื่อ
ที่จะสร้างโลกแห่งความหวาดกลัวและความเกลียดชัง สิ่งที่น่าเศร้าที่สุดก็คือเจ้าตฤณมัตถ์อันน่า
พรานพรึงพรึง กำลังข่มขู่มนุษย์ทุกรูปทุกนามไปทุกหนทุกแห่ง บัดนี้นั้นมนุษย์พากันคิดว่า อารมณ์
รู้สึกนึกคิดที่ก่อปรด้วยความเมตตาสงสารรักใคร่ซึ่งกันและกันนั้น เป็นสิ่งที่ผิด มนุษย์ได้รับการ
สอนให้เป็นผู้ปราศจากความเมตตาปรานี ให้มีแต่ความโลภหลงและยึดถือเป็นตัวตน

การที่จะสร้างแนวต่อต้านตฤณมัตถ์นั้น ก็ต้องอาศัยหลักสำคัญ ๒ ประการ คือ
หลักธรรมอันบริสุทธิ์ทางศาสนา ประการหนึ่ง และ ศิลป อีกประการหนึ่ง แท้จริงนั้น จาก
ประจักษ์การทั้งหลายเหล่านี้ ศิลป ก็คืออาหารของจิตใจและพุทธบัญญัติของมนุษย์เรา ไม่ว่า
วรรณกรรม, ดนตรี, จิตรกรรม, ประติมากรรม และมันหะศิลป์ เราได้ประสบแต่ความ
เพ็ดเพ็ดเจริญใจ ความสงบเยือกเย็น และบ่อเกิดของความหวังอันสูงส่ง ศิลปทำให้เราเป็น
คนดี รักใคร่ซึ่งกันและกัน ทำให้เรามีภาวะเป็นมนุษย์ที่แท้จริง ฉะนั้น ศิลปจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะ

ชาติเดิมมิได้สำหรับชีวิตที่มัวหมองของชาติ ซึ่งบรรดาบุคคลที่เจริญแล้วทั้งหลายต่างสนับสนุน
ตั้งแต่มิทันในด้านศีลธรรมและการเงินอย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงได้มีการเปิดการแข่งขันทัน
ทีดปกัน ทั้งภายในประเทศชาติของตนเองและระหว่างนานาชาติ ซึ่งทุก ๆ รอบปี ทุกบ้านทุกเมือง
มีการสร้างอาคารขึ้นเป็นศูนย์กลางศิลป์ สร้างหอศิลป์และพิพิธภัณฑ์ศิลป์ขึ้นสำหรับประชาชน
ได้ชื่นชมสมบัติล้ำค่าของชาติ บรรดาประเทศทั้งหลายต่างมีการตกแต่งสถานที่ราชการ
ด้วยงานจิตรกรรมและประติมากรรม มีการตั้งงานศิลปกรรมขึ้นสำคัญ ๆ ระหว่างประเทศ
ไปแสดงยังประเทศอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนความชื่นชมในรสนิยมทางศิลปะซึ่งกันและกัน
การกระทำเหล่านี้ทั้งหมด เกิดขึ้นได้ก็ด้วยอาศัยศรัทธาปสาทะ ก่อปรด้วยความมุ่งมั่นอย่าง
แรงกล้าที่จะรักษาไว้ซึ่งแสงเพลิงอันรุ่งโรจน์ทางพุทธปัญญา ให้มีชีวิตอยู่ได้ ในยุคที่มนุษย์
กำลังตกอยู่ในห้วงอันตรายที่จะกลายเป็นทาสของสิ่งผูกมัดทางกาย

ในโบราณสมัย ประเทศไทยเรามีศิลปกรรมเกี่ยวกับศาสนานานานิยมชมชื่น ซึ่งคนไทย
ทุกคนต้องภาคภูมิใจ แค้นเลยตายที่ไม่ใครต้องการสร้างงานศิลป์เพื่อส่วนบุคคล หรือสร้างขึ้น
เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะตน ดังนั้น จึงไม่มีการเขียนการปั้นรูปเหมือน ไม่มีงานจิตรกรรม
ตกแต่งปราสาทราชวัง ไม่มีภาพเขียนตกแต่งบ้านขุนนางหรือผู้ค้ำเงิน ไม่มีงานประติมากรรม
ประดับประดาอาคารบ้านช่องหรือสวนอุทยาน การสร้างงานศิลป์เกี่ยวกับศาสนานี้ก็เพื่อที่จะ
เสริมส่งเสริมศรัทธาปสาทะของพุทธศาสนิกชน ในทำนองเดียวกัน การสร้างงานศิลป์อันสวยงาม
ก็เพื่อที่จะเสริมส่งเสริมความต้องการของบุคคลเป็นการส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะ
ประเพณี ด้วยเหตุนี้เอง ความนิยมชมชอบในศิลปะปัจจุบันจึงอุปถัมภ์

ศิลปะที่เกี่ยวกับศาสนาในประเทศไทยเรานั้น ถ้ามิได้อยู่ที่เหตุผลทางด้านความต้องการ
หรือเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ก็กลายเป็นศิลปะเกี่ยวกับการค้าไป เมื่อศิลปินไทย
เริ่มนิยมงานศิลปะร่วมสมัยปัจจุบัน (กับนานาชาติ) เป็นการส่วนตัว จึงมีน้อยคนที่มี
สนใจใฝ่ฝันในกิจกรรมทางพุทธปัญญาใหม่ ครั้นกันข้าม โดยเหตุผลทางความคิดและความ
รู้สึกตามประเพณีนิยม คนส่วนมากไม่เข้าใจ ว่าศิลปิน คือส่วนหนึ่งของชีวิตทางด้าน
วัฒนธรรม ซึ่งไม่อาจหยุดนิ่งอยู่ตามสภาพเดิมได้ กล่าวคือต้องแปรเปลี่ยนไป โดยประการ
ฉะฉาน ความคิดสร้างงานศิลป์อันเป็นค่านิยมไม่ซ้ำแบบกับใครของศิลปินปัจจุบันจึงเกิดขึ้น
ซึ่งแม้พิจารณาในแง่ศิลป์ จะไม่ถึงขั้นต่ำเร่ร่อนมั่วสุม ก็ยังมีคุณค่ากว่างานลอกแบบหรือเลียน

แบบงานศิลป์โบราณ ซึ่งได้กระทำซ้ำซากกันมานานนับเวลาเป็นศตวรรษ ๆ เพื่อที่จะยืนยันข้อเท็จจริง
ในเรื่องนี้ จำต้องกล่าวถึงภาพเขียนบรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตหรือชาติ ว่าภาพเขียนเหล่านั้น
มิใช่ศิลปะเนรมิต ย่อมเป็นสิ่งที่เห็นว่าเป็นอาภรณ์หรือบันทึกร่องรอยแห่งความเป็นจริงอะไรก็ตาม
ชอบ แต่งงานนั้นต้องแปลความหมายคุณลักษณะของเรื่องที่เป็นของตนเอง ซึ่งจะต้องเป็นเรื่อง
ใหม่ มิฉะนั้นแล้ว เราก็คงแต่งประดับประดาเคหสถานบ้านเรือนด้วยรูปถ่ายจากศิลปกรรม
ชั้นสูงของโบราณเสียจะดีกว่า

สิ่งที่น่าเศร้าใจในเรื่องศิลปะปัจจุบันก็คือ ศิลปกรรมเกือบทั้งสิ้นที่จัดแสดงในงานแสดง
ศิลปกรรมแห่งชาติ ๘ ครั้งที่ผ่านมา ซึ่งกรมศิลปากรได้จัดขึ้นนั้น ไม่มีเลยสักชิ้นเดียวที่ทาง
ราชการได้ซื้อไปติดตั้งตามสถานที่ราชการ งานศิลปกรรมแต่ละชิ้นซึ่งทำขึ้นในระยะ ๘ ปีที่ผ่านมา
จึงสูญหายกระจัดกระจายไปสิ้น

ถึงเวลาแล้วที่ควรตระหนักว่า ขณะนี้ประเทศเพื่อนบ้านของเราเขาส่งเสริมศิลปกันมาก
แต่เราเองยังคงปล่อยให้ผ่านไปตามยถากรรม ขอย้ำให้เราดวงตาสองตาของเราเองเพราะว่าเรามี
รถยนต์ มีโทรทัศน์ มีเครื่องบิน และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มิได้เป็นเครื่องสำอาง
ถึงมีความมัวหมองของประเทศไทย สิ่งซึ่งเป็นเครื่องแต่งวัฒนธรรมนั้นก็คือการแต่งออกซึ่ง
ความรู้ดีทางด้านจิตใจและพุทธปัญญา จากการแต่งออกดังกล่าวนั้นแหละที่ทำให้เราเกิดความ
ภาคภูมิใจ และรู้สึกไม่น้อยหน้าใคร เมื่อไรหนอเราจึงจะเริ่มเข้าใจในความจริงอันนี้กันเสียที?

บรรดาศิลปินและคณะดำเนิน งานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ยังมีความมั่นใจว่า ด้วย
การเปิดเผยเช่นนี้ วันหนึ่ง เขาอาจปลอบปลุกประชาชนผู้รับผิดชอบให้เกิดความสนใจในศิลปะ
ซึ่งหมายถึง วัฒนธรรมของไทย ขึ้นได้ วัฒนธรรมไทยนั้นมีได้หมายถึงแต่เพียงว่าเราแต่งตัว
อย่างไร เราทักทายปราศรัยกันอย่างไร หรือเรานั่งเก้าอี้แทนที่จะนั่งพับเพียบกับพื้น หากหมาย
ถึงความคิดทางสมอง ความรู้สึกจากส่วนลึกภายใน และความมั่นคงทางจิตใจของเรา นั้น คือ
ลักษณะอันแท้จริงของชาติ ไม่มีสิ่งใดที่แสดงออกซึ่งความรู้สึกทางวัฒนธรรมยิ่งไปกว่า ศิลป.

(ศาสตราจารย์) ศิลป พีระศรี

(เขียน ชัมศิริ แปลจาก Culture & Arts)

แง่ชวนคิด

จากการชมงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐

การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ซึ่งกรมศิลปากรได้จัดให้มีขึ้นนั้น บัดนี้ได้เป็นที่ตระหนักในความสำคัญว่า ประชาชนต่างมีใจรักและสนับสนุนงานแสดงศิลปกรรมเป็นเวลากว่าสิบปีมาแล้ว ต่างก็พากันรอคอยวันเปิดการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐ อยู่อย่างสนใจและกระวนกระวาย

ได้มีผู้ถามว่า งานศิลปกรรมที่จะแสดงคราวนี้มีมากน้อยเพียงใด ท่านผู้ถามคิดว่าความสำเร็จของงานแสดงทางด้านพุทธศิลป์เหล่านี้ ขึ้นอยู่กับจำนวนมากกว่าคุณภาพ ที่คิดเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ผิด ว่าที่จริงแล้วเรื่องของศิลปินอยู่ที่คุณภาพเท่านั้น ถ้าหากว่าเราปฏิบัติงานของผู้ซึ่งเข้าแสดงทุกชิ้น การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติก็จะกลายเป็นเรื่องของ การสมัครเล่น มิใช่เรื่องของ พุทธศิลป์เลย ได้เคยกล่าวไว้หลายครั้งแล้วว่า จุดมุ่งหมายของกรมศิลปากรนั้น ก็เพื่อจะส่งเสริมให้เกิดความนิยมในศิลป โดยวิธีแสดงชิ้นงานที่สวยงาม เพื่อที่จะสร้างความสนใจให้ประชาชนผู้ปรารถนาชมงานศิลป จึงขอกล่าวถึง ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐ นี้ จะไม่ทำให้ใครผิดหวังเลย

คราวนี้เป็นครั้งแรกที่ เพื่อ หริพิทักษ์ ได้รวบรวมงานของเขาทั้งหมดที่สร้างขึ้นในประเทศไทยจัดเป็นระยะเวลาถึงสองปี มีงานเขียนระบายสีและวาดเส้นประมาณร้อยภาพ รวมทั้งร่วมแสดงกับศิลปินอื่น ๆ ด้วย ซึ่งทำให้การดูงานน่าชมอย่างยิ่ง

นอกจากเพื่อ หริพิทักษ์ แล้วยังมี ชลุด นุ่มเสมอ ซึ่งงานของศิลปินผู้นี้ได้รับการต้อนรับจากประชาชนเมื่อสองปีที่แล้ว เขาได้กลับจากประเทศอิตาลี และส่งงานเขียนระบายสีและวาดเส้นหลายภาพเข้าแสดงด้วย น่าเสียดายอยู่มากที่ชลุดไม่สามารถนำเอาเครื่องเคลือบที่สวยงามหลายชิ้นซึ่งทำขึ้นในประเทศอิตาลีมาให้ชมได้

ศิลปินรุ่นอาวุโส อาทิเช่น นางมิเชียม ยิบอินซอย ชัยน ยัมศิริ ทวี นันทกวาง จารัส เกียรติกิจ ชิด เจริญประชา สวัสดิ์ ตันติสุข และอีกหลายท่านก็ได้ส่งงานอันวิจิตรมาร่วมการแสดงผลในคราวนี้ด้วย ศิลปินเหล่านี้ทำงานเพื่อศิลปและเพื่อสร้างไว้ซึ่งเกียรติคุณอันสูงส่งที่คนได้บรรลุตลอดมาในระยะเวลาที่ทำงานอย่างหนักมาหลายปี

ในบรรดาศิลปินหนุ่มด้วยกันที่ควรกล่าวถึง ก็มี มานิตย์ ภู่อารีย์ ซึ่งงานของเขาทรงคุณค่าน่าชมเชย ดำรงค วังศุภราช นั้นเล่า เมื่อดูงานของเขาแล้วก็ให้ความหวังแก่เราอยู่มาก แต่ก็ให้ความหวังถ่วงไปด้วย ที่ว่าให้ความหวัง ก็คือเขามีอุปนิสัยในศิลปะเป็นอย่างมาก ที่ว่าให้ความหวังถ่วง ก็เพราะว่าเขาอาจดำเนินไปตามรอยระตากรวมเช่นศิลปินอื่น ๆ หลายคน ผู้ซึ่งจำต้องทิ้งงานศิลปของตนเพื่อชีวิตการครองชีพทางวัตถุ

นักศึกษาศิลปของมหาวิทยาลัยศิลปากรและโรงเรียนเพาะช่าง ก็ได้ส่งงานจิตรกรรมเข้าแสดงหลายชิ้น ซึ่งคณะกรรมการได้คัดเลือกภาพไว้บางชิ้น หวังว่าจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเหล่านี้สร้างงานของตนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น ภาพเขียนของนักศึกษาเหล่านี้โดยทั่วไปใช้สีจัด มีวรรณะเป็นสีมืด ดังนั้นความสวยงามของสิ่งส่งดูเลยไป วรรณะของสีอันมืดมนนี้ ดูเหมือนว่าศิลปินของเรานิยมกัน แต่แท้ที่จริงแล้ว คุณค่าของงานจิตรกรรมปัจจุบันนั้นประการสำคัญอยู่ที่สีอันสดสว่าง จึงเป็นสิ่งที่เห็นว่าคุณค่าของงานศิลปนั้นมีโดยอยู่เฉพาะที่สี หากต้องประกอบด้วยจินตนาการและด้วยความรู้สึกนึกคิดอันไม่อาจกำหนดขอบเขตได้ ซึ่งสิ่งนี้จะเห็นประจักษ์ชัดของเราอยู่ หากถือว่าถ้าพึงแต่ใช้สีป้าย ๆ ไปก็เป็นการเพียงพอกแล้ว บรรดาหอศิลป์ทั้งหลายจะเต็มไปด้วย “โปสเตอร์” อย่างไม่ต้องสงสัย

พูดถึงภาพพิมพ์ (Wood cuts) เราจะสังเกตเห็นได้ว่ากำลังก้าวหน้าพอใช้ งานภาพพิมพ์ ของ มานิตย์ ภู่อารีย์ (100-104) แสดงให้เห็นถึงฝีมืออันกล้าและมีความละเอียดอย่างฉลาดน่าชม ส่วน ประหยัด พงษ์ดำ นั้นเล่า ในสิ่งที่ทำงานเกี่ยวกับรูปสัตว์ตามนิยายไซขอบของคามาแต่เดิมด้วย ที่น่าดูได้แก่รูปม้า (105) และที่มองก็ประกอบได้เป็นพิเศษก็ดูรูปลูกแมว (107) ในอิริยาบถต่าง ๆ กันตามธรรมชาติ

ถ้ารับงานศิลปตามแบบประเพณีของไทย (Thai traditional art) นั้น มีศิลปิน ๓ คน ส่งงานเข้าแสดง เป็นช่างเขียน ๑ ช่างปั้น ๑ ช่างตกแต่ง ๑

ภาพเขียนของ เลิศ พ่วงพระเดช นั้น (133-141) สร้างขึ้นตามแบบประเพณีของไทยโบราณ เขียนด้วยฝีมืออันวิจิตร และมีคุณภาพดีที่สุดในงานประเภทนี้

ชูชัย พระขรรค์ชัย เป็นศิลปินผู้หนึ่งที่สร้างตัวขึ้นมาด้วยตนเอง เดิมเป็นนักกีฬา ค่อยมวดยไปตามความมุ่งหมายใจชอบของเขา แต่แล้วก็ได้กลายมาเป็นช่างแกะสลักหิน ที่สามารถผู้หนึ่ง ชูชัยได้ส่งพระพุทธรูปจำหลักหินสี่คำลอยตัวแบบสุโขทัยเข้าแสดงถึง ๕ องค์ (128, 129, 130, 131 และ 132) เราหวังว่าต่อไปศิลปินผู้นี้คงจะพยายามสร้างงานด้วยแนวคิดวิริเริ่มของตนเองขึ้นได้ โดยไม่ต้องเลียนแบบของใคร ๆ เพราะว่าฝีมือและความเข้าใจในทรวดทรงทางด้านกายวิภาคมนุษย์นั้น มีอยู่พอเพียงที่จะทำงานประเภทศิลปกรรมนี้ได้แล้ว

ล้อม แก้วมงคล เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงทางด้านงานประติมากรรมแบบโบราณ งานเขียน
ลายบนแผ่นไม้และตุ๊กตา ๆ อันน่าชมเชยนับว่าเป็นงานศิลปะประยุกต์ที่ต้องใช้ฝีมือประณีตมาก
(142-147)

รูปปั้นของ เขียน ยัมศิริ ที่มีชื่อว่า “กระจก” (73) นั้นแฝงไว้ซึ่งลักษณะพิเศษเฉพาะ
ตัวของศิลปิน ผู้ที่ชื่นชอบสันนิษฐานว่าเกิดจากงานประติมากรรมตามแบบอย่างประเพณี
เข้าใจว่างานชิ้นนี้มีความหมายที่ลึกซึ้งกว่างานชิ้นอื่นของเขาที่แสดงเมื่อปีที่แล้ว โดยแท้จริง
เราคิดว่างานชิ้นนี้เป็นงานที่คิดค้นขึ้นใหม่ แม้ว่าจะไม่ได้คิดค้นในบรรดาช่างทั้งหมดที่เขาสร้างขึ้นมา
แต่ก็ตาม เราอาจมองงานชิ้นนี้ในทุกด้าน ด้วยงานทางด้าน เขียน ยัมศิริ เป็นศิลปินที่ซื่อตรง
มีได้ทำงานอย่างเกินขอบเขตเพื่อเรียกร้องความสนใจของประชาชน ความซื่อตรงเช่นนี้ ใน
ปัจจุบันนับเป็นสิ่งที่มีค่าอันสูงส่ง

มิเชียม ยิบอินซอย ได้ปั้นรูปผู้หญิงครึ่งตัวจริง ชื่อว่า “ในวังค์” (77) ซึ่งจัดว่า
เป็นงานประติมากรรมชิ้นที่ลึกซึ้งที่สุดที่ศิลปินได้เคยทำมา ที่ทำอันนุ่มนวลของตัวประติมากรรม
กลมกลืนกับช่วงแขน และการแสดงซึ่งอารมณ์ของรูปสตรีที่กำลังเงยหน้าเหม่อลอยนั้น รูป
ประติมากรรมของเราให้ต้องพลอยคิดฝันไปด้วย

ภาพ “ความกลมกลืน” (78) ของ ชำเรือง วิเชียรเขตต์ มีขนาดเท่าคนจริง
เป็นงานชิ้นที่สมควรได้รับการยกย่องจากผู้ชมทั้งหลายในการแสดงคราวนี้ งานชิ้นนี้มีความ
ประสานกันของส่วนโค้งอย่างแท้จริง อันเป็นท่วงท่าของศิลปินผู้นิยม การทำงานชิ้นขนาดใหญ่
เช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาขบคิดหลายด้าน และเมื่อพิจารณาถึงความยากลำบากที่ศิลปินของเขา
เราต้องประสพขณะที่ทำงานด้วยแล้ว เราก็ขอชมเชยศิลปินผู้นี้ไว้ด้วยจริงใจ

ภาพ “ดอกไม้” (5) ของ ทวี นันทกวี นั้น มีวรรณะดีเยี่ยมเป็นเยี่ยมกอปร
ด้วยดีอันวิจิตรพิสดาร เมื่อเราดูภาพนี้ทำให้เรารู้ถึงความนุ่มนวลอันเร้นลับ อีกชิ้นหนึ่งคือ
ภาพ “วัด” (7) ที่ทำให้ประติมากรรมของเขาคงคงอยู่ในห้วงของความบริสุทธิ์และสงบได้อย่าง
ง่ายดาย คงยากเมื่อเราย่างเท้าก้าวเข้าไปในวัดที่เงียบสงบบางวัด

ชุด นุ่มเสมอ แสดงภาพพิมพ์และภาพวาดอันงดงามหลายชิ้น ซึ่งได้กระทำขึ้น
ในระหว่างที่อยู่ในประเทศอิตาลีเป็นเวลาสองปี เขาจากประเทศไทยไปในฐานะที่เป็นศิลปินไทย
และกลับมาในฐานะที่เป็นศิลปินไทยเช่นเดิม นี่เป็นการยกย่องที่ดีที่สุดที่เราพึงให้แก่เขา เพราะ

การที่เขาไปอยู่ในหมู่ชนชาวต่างชาติแล้วยังคงรักษาคุณค่าในแบบแผนศิลปะของตนไว้ได้ ซึ่งใน
ทางศิลปะแล้วถือว่าสำคัญมาก ภาพ “แม่ค้าปลา” (8) “อาหารกลางวัน” (9) และ
“ฝันของเด็กสาว” (10) นั้น เราต้องยอมรับว่า คัดเลือกไม่ได้ว่างานชิ้นไหนที่ดีที่สุด ศิลปินได้เขียน
ภาพทั้งสามรูปซึ่งดูเหมือนมีสัมผัสกันและกันอยู่เป็นอย่างดี ที่จริงแล้ว ดูคล้ายกับว่าเรา
พากันเฝ้าดูหญิงสาวเหล่านั้นกำลังทำงานในชีวิตประจำวันของเธอ กล่าวคือ แรกทีเดียว เธอขาย
ปลาอยู่ในตลาด ภาพที่มีวรรณะของดีเป็นเงินปนเทา ก็เพื่อให้ประสานกับแสงสะท้อนเงิน
ของปลา ต่อมาตอนเที่ยง หญิงสาวนั้นกลับมานั่งบนเตียงเฉื่อยเฉื่อยอยู่ครู่หนึ่งก่อนรับประทานอาหาร
อาหารกลางวัน ภายในห้องก็อบไปด้วยบรรยากาศอันสดชื่น ทั้งหมดนี้ช่วยให้เรารู้
รู้ถึงถึงการพักผ่อนและความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ ภาพที่ 3 ก็คือ ภาพหญิงสาวผู้หนึ่งกำลังฝัน (10)
ฝันหวานซึ่งเธอกำลังคำนึงถึงอยู่นั้นเฝ้ามองอยู่ด้วยแสงดีมพูน พวยพุ่งออกไปไกลเท่าไกล
ในวิถีชีวิตของเธอ ณ ที่ห่างออกไป หญิงสาวที่กำลังฝันนั้นมองสาวของเธอกำลังเดินไปตาม
ถนนดีมพูน ซึ่งสั้นค่อย ๆ แปรวรรณะไปเป็นสีน้ำเงิน เป็นสีของท้องฟ้า เธอทั้งสองดูเหมือน
จะเป็นคนมีอายุแล้ว เธอกำลังจะพากันเดินไปไหน? มันเป็นเรื่องที่คาดเดาได้แต่โดย
มโนภาพของเรา ซึ่งภาพนี้จะช่วยปลุกให้คืนชน

ความรู้ดีสะท้อนใจอันแข็งแกร่งกล้าของศิลปินผู้นี้ ได้สะท้อนออกมาในผลงานวาดเส้น
และภาพพิมพ์อันงดงามของเขาอย่างเป็นที่น่าสังเกตยิ่ง

ในด้านลวดลายช่างฉลุแบบของจริงนั้น ได้แก่ภาพเหมือนของรูปสตรีผู้หนึ่ง (4)
ของ จักรวิทย์ เกียรติกิจ แสดงให้เห็นถึงฝีมือและพรสวรรค์เป็นพิเศษของศิลปินผู้นี้ อันมีอยู่ใน
ประเภทงานภาพเหมือน โครงการระบายสีอันสงบนั้น เข้ากันอย่างเหมาะเจาะ สำหรับรูปสตรี
เจ้าของภาพผู้เดียวจริง ๆ

สวัสดิ์ ตันติสุข ได้ส่งภาพนกเข้าแสดงสองชิ้น (2 และ 3) ซึ่งกลมกลืนกันเป็น
อันดี ดูสอดคล้องกันอย่างงดงาม

รูปสลักไม้ “หญิงไทย” (75) ของ ชิต เจริญประชา ซึ่งศิลปินได้คัดลอก
หุยมหิมาของทรงรูปนอกออกเลย ก็เพื่อให้เกิดความเหมาะสมขึ้นในลักษณะพิเศษของศิลปะ
ตามแบบประเพณีของเรา ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นว่าเขาเป็นศิลปินผู้มีฝีมือชำนาญยอดเยี่ยม

ถึงแม้ว่า คีตบั้นหนุ่มทั้งหมดยังคงได้แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของงานเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็ตาม คงมีอยู่ ๒ คนที่จดจำอยู่ในชั้นแนวหน้า ผู้หนึ่ง คือ มานิตย์ ภูอารีย์ ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติทางแบบอย่างประเพณีของคีตบั้นโบราณ กล่าวคือ รู้จักสังเกตโลกที่แวดล้อมอยู่โดยรอบคน และเข้าถึงอารมณ์ขบขันอันเป็นเรื่องพิเศษของบรรดาคีตบั้นไทยโบราณ ภาพพิมพ์ “ตะกร้อ” (100 และ 104) สองภาพของเขานั้น ทั้งชวนให้ขบขันและขณะเดียวกันก็แสดงคุณค่าทางศิลปะไปด้วย ภาพ “เล่น” (102) ก็เหมือนกัน ทำให้เรากิดถึงเด็ก ๆ กำลังเล่นอยู่นอกบ้านอย่างไร้เดียงสา การรู้จักสังเกตชีวิตอันบริบูรณ์ทางอารมณ์นี้

คีตบั้นหนุ่มอีกผู้หนึ่ง ซึ่งเรารู้สึกถึงความห่วงเป็นอย่างยิ่งก็คือ ดำรงค์ วงศ์อุปราช นักศึกษาปีที่สองของมหาวิทยาลัยศิลปากร เขาได้เคยแสดงงานของเขาเมื่อปีที่แล้วและเคยได้รับรางวัลมาแล้ว คีตบั้นหนุ่มผู้เขียนภาพชน ๓ ภาพ (21, 22 และ 23) แสดงถึงชีวิตของชาวชนบท ดำรงค์ ไม่ได้เขียนรูปคนลงไปในภาพที่วาทัน แต่ด้วยความสามารถของเขานั่นเอง ได้ทำให้เราพลอยนึกเห็นไปถึงภาพคนกำลังทำงานหนัก กำลังพักผ่อน และกำลังพากันสนุกสนาน มโนภาพของเราอาจเห็นได้อย่างชัดเจนว่า คนแก่ เด็กเล็ก ๆ หญิงชายที่แข็งแรง และโดยความอุทิศสละพยายามของเขาเหล่านั้นเอง ได้เป็นเครื่องหมายอันดีเลิศภาพแห่งชาติของเราตลอดมา

ในบรรดาภาพเขียนประเภทคนแต่งจำนวนน้อยชิ้น ที่นำออกแสดงในคราวนี้ ขอกล่าวถึงภาพสัตว์แบบกิตติประสิทธิ์ของ มาโนช กองกะนันท์ (120-123) ภาพ “ฤๅษี” (124) ของ สมศิลป์ พจนานนท์ และภาพ “วัว” (117) ของ ประหยัด พงษ์ดำ มีค่าควรแก่การชมอยู่ไม่น้อย

คีตบั้นชาวต่างประเทศบางท่านก็ได้มีส่วนเข้าร่วมงานการแสดงผลงานศิลปกรรมครั้งนี้ด้วย เช่น มิสซิส เออร์ซูลา เคอร์โนว์ ได้ส่งภาพวาดเส้นหมึกอันงดงามมาร่วมแสดง (85) มิสซิส มาเรีย บอนดา อูโกลินี ได้ส่งภาพทิวทัศน์ท้องฟ้าสองภาพ มีโครงสร้างทางเส้นและสีอันหนักแน่น (71-72) มิสซิส เบร์นีส กอร์ดอน ได้ส่งภาพเขียนสีอันมีวรรณะนุ่มนวลของเธอมาพร้อมด้วยสองภาพ (126-127) และ มิสเตอร์ มินอส ก็ได้ส่งภาพทิวทัศน์อันกอปรด้วยวรรณะดีเทาและสีอื่น รวม ๓ ภาพ (48, 49 และ 50) เข้าร่วมแสดงด้วย

รวมความว่า ขณะที่เข้าไปชมงานแสดงผลงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๐ นี้ เราจะได้สดความรู้สึกในบรรยากาศอันสงบเยือกเย็น ศิลปกรรมที่แสดงครั้งนี้ เป็นศิลปะที่สร้างขึ้นโดยคีตบั้นผู้ยังไม่ถูกความึกเพื่อเจตและ ความมุ่งหมายเกินวิสัยมนุษย์เขาคือบงำ เป็นศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อมนุษย์ แต่ทุกวันนี้ ศิลปะโดยทั่วไปได้ถูกสร้างขึ้นสำหรับชาวโลกพระอังคาร โดยเหตุนี้เราจึงต้องขอแสดงความขอบคุณต่อบรรดาคีตบั้นของเรา ผู้ซึ่งยังคงเป็นสมาชิกในครอบครัวมนุษย์อยู่.

รางวัล PRIZES

จิตรกรรม

เกียรตินิยมอันดับ ๑ เหรียญทอง

นายชลูด นิ่มเสมอ
(คีตบั้นชั้นเยี่ยม)

นายมานิตย์ ภูอารีย์

เกียรตินิยมอันดับ ๒ เหรียญเงิน

นายดำรง วงศ์อุปราช

เกียรตินิยมอันดับ ๓ เหรียญทองแดง

ม.จ. การวิก จักรพันธุ์

นายสมโภช อุปอินทร์

นายทวี รัชนิกร

นายคิด โกศลวัฒน์

ประติมากรรม

เกียรตินิยมอันดับ ๒ เหรียญเงิน

นายชำเรือง วิเชียรเขตต์

เกียรตินิยมอันดับ ๓ เหรียญทองแดง

นายเรืองสุข อรุณเวช

ภาพเอกรงค์

เกียรตินิยมอันดับ ๒ เหรียญเงิน

นายประหยัด พงษ์ดำ

เกียรตินิยมอันดับ ๓ เหรียญทองแดง

นางเออร์ซูลา เคอร์โนว์

ศิลปตกแต่ง

เกียรตินิยมอันดับ ๓ เหรียญทองแดง

นายมาโนช กองกะนันท์

นางสาวสมศิลป์ พจนานนท์

Painting

1st Prize : Gold Medal

Chalood Nimsamoe

Manit Poo-Aree

2nd Prize : Silver Medal

Damrong Wong-Uparat

3rd Prize : Bronze Medal

M.C. Karawik Chakrabhandhu

Sompot Upa-intra

Tawee Rajaneekorn

Kit Kosolwat

Sculpture

2nd Prize : Silver Medal

Chamruang Vichienkhet

3rd Prize : Bronze Medal

Ruangasuk Aroonveja

Monochromes

2nd Prize : Silver Medal

Prayat Pongdam

3rd Prize : Bronze Medal

Mrs. Ursula Curnow

Decorative Arts

3rd Prize : Bronze Medal

Manot Kongkanan

Somsilp Pojananon

นิตยสาร “ศิลปากร”

เสนอผลงานของ

ท่านผู้ผ่านงานมาด้วยความชำนาญทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ

เป็นหนังสือ นิตยสารที่พร้อมด้วยความรู้

ประวัติศาสตร์ วรรณคดี โบราณคดี และ ศิลปสาขาต่างๆ

พิมพ์ออกจำหน่ายเป็นประจำในเดือน

พฤษภาคม กรกฎาคม กันยายน

พฤศจิกายน มกราคม และ มีนาคม

ขอกรับเป็นรายปี ค่าบำรุงปีละ ๔๐ บาท นับ ๖ เล่มครบปี

จำหน่ายปลีกเล่มละ ๑๐ บาท

เชิญติดต่อบอกรับ

นิตยสาร “ศิลปากร”

ได้ที่

หัวหน้าแผนกเผยแพร่และสถิติ สำนักงานเลขาธิการกรมศิลปากร

ถนนหน้าพระธาตุ พระนคร

ส่งจ่ายที่ ป.ณ. หน้าพระลาน จังหวัดพระนคร

งานศิลปะที่ส่งเข้าแสดง

ART EXHIBITION

จิตรกรรม

PAINTING

- ทะเล..... นายสวัสดิ์ ตันติสุข
- นก..... นายสวัสดิ์ ตันติสุข
- นก..... นายสวัสดิ์ ตันติสุข
- ภาพเหมือน..... นายจรัส เกียรติก้อง
- ดอกไม้..... นายทวี นันทขว้าง
- ภูเขาทอง..... นายทวี นันทขว้าง
- วัด..... นายทวี นันทขว้าง
- แม่ค้าปลา..... นายชลูด นิ่มเสมอ
- อาหารกลางวัน..... นายชลูด นิ่มเสมอ
- ฝันของเด็กสาว..... นายชลูด นิ่มเสมอ
- ภาพนิ่ง..... ม.จ. การวิก จักรพันธุ์
- ดอกไม้..... ม.จ. การวิก จักรพันธุ์
- เช้าตรู่หาดพัทยา..... ม.จ. การวิก จักรพันธุ์
- ฤดูฝน..... ม.จ. การวิก จักรพันธุ์
- ถนน..... นายมานิตย์ ภู่อารีย์
- มะพร้าว..... นายมานิตย์ ภู่อารีย์
- น้ำตาลสด..... นายมานิตย์ ภู่อารีย์
- สวน..... นายดำรงค์ วงศ์อุปราช
- เรือ..... นายดำรงค์ วงศ์อุปราช
- ชาวบ้าน..... นายดำรงค์ วงศ์อุปราช
- บ้านชาวเหนือ..... นายดำรงค์ วงศ์อุปราช
- บ้านชาวสวน..... นายดำรงค์ วงศ์อุปราช
- บ้านชาวประมง..... นายดำรงค์ วงศ์อุปราช
- เรือ..... นายนิพนธ์ สลิทะโกมล
- ผู้หญิง..... นายนิพนธ์ สลิทะโกมล
- ภาพนิ่ง..... นายนิพนธ์ สลิทะโกมล

- Seascape Sawat Tantisuk
- Birds Sawat Tantisuk
- Birds Sawat Tantisuk
- Portrait..... Chamras Khietkong
- Flowers Tawee Nandakwang
- Golden Mountain Tawee Nandakwang
- Wat..... Tawee Nandakwang
- Fish Market Chalood Nimsamoe
- Lunch..... Chalood Nimsamoe
- Dream of Youth.. Chalood Nimsamoe
- Still Life..... M.C. Karawik Chakrabhandhu
- Flower-piece M.C. Karawik Chakrabhandhu
- Early Morning—Pataya M.C. Karawik Chakrabhandhu
- Monsoonal Mood M.C. Karawik Chakrabhandhu
- A Street in Bangkok . Manit Poo-Aree
- Coconuts Mani Poo-Aree
- Gathering Palm-sugar-juice Mani Poo-Aree
- Fruit Garden . Damrong Wong-Uparat
- Boats on the canal Damrong Wong-Uparat
- Interior of a Thai House Damrong Wong-Uparat
- Northern Farmers' Houses Damrong Wong-Uparat
- Cultivators' Homes Damrong Wong-Uparat
- Fishing Village Damrong Wong-Uparat
- Boats Nipon Plitakomol
- Portrait..... Nipon Plitakomol
- Still Life..... Nipon Plitakomol

27. แม่น้ำเจ้าพระยา . . . นายทวีศักดิ์ เสนาณรงค์
28. เจดีย์ทอง นายคิด โกศลวัฒน์
29. ภาพนิ่ง นายวีระ โยธาประเสริฐ
30. วัดสุทัศน์ นายวีระ โยธาประเสริฐ
31. วัดโพธิ์ นายวีระ โยธาประเสริฐ
32. ท่าเตียน นายวีระ โยธาประเสริฐ
33. พระนอน น.ส. ลาวณิช คาวราช
34. เจมแดด นายบุญถึง ฤทธิเกิด
35. วัด นายเปื้อง เปลียนสายสืบ
36. ผักตบ นายเปื้อง เปลียนสายสืบ
37. ดอยสุเทพ นายชาญ ชาติการุณย์
38. ผาแดง นายณรงค์ สุทธิอาภา
39. ภาพนิ่ง นายณรงค์ สุทธิอาภา
40. เด็กกับลูกแมว นายพนม สุวรรณบุญชัย
41. เรือ นายทวี รัชนิกร
42. ลวาช นายทวี รัชนิกร
43. เสร็จงาน นายประพัฒน์ โยธาประเสริฐ
44. วัด นายประหัด พงษ์คำ
45. ในครัว นายสมโภช อุปอินทร์
46. เครื่องดนตรี นายสมโภช อุปอินทร์
47. คลอง นายประทีป สว่างสุข
48. บ้านที่ถนนสาร นายมินอส
49. อาคารสีเทา นายมินอส
50. บ้านที่ถนนวิฑู นายมินอส
51. ดอกไม้ นางปราณี ทันติสุข
52. ชาก นายกำจร สุนพงษ์ศรี
53. อซาก นายพิชัย นิรันดร์
54. ท้องทุ่ง นายสมชัย มนัสอากรณ์
55. ปลา นายสมชัย มนัสอากรณ์
56. โรงปูนบางซื่อ นายสมชัย มนัสอากรณ์
57. สวน นางอิริกเซน
58. ดอกไม้ นางเอ็ม อิกสัน
59. บ้านเหลือง นางเอ็ม อิกสัน
60. กระโจมชายทะเล นายสาโรช จารักษ์

(โปรดดูต่อหน้า 19)

27. Menam Chao Phya Taweesak Senanarong
28. Golden Pagoda Kit Kosolwat
29. Still Life Vira Yotaprasert
30. Wat Sudhas Vira Yotaprasert
31. Interior of Wat Po Vira Yotaprasert
32. Tatian Market Vira Yotaprasert
33. The Reclining Buddha of Wat Po Lavan Daorai
34. Shadows of the Sun Boontung Rithikert
35. Old Temple Pruang Pliansaisub
36. Water-flowers Pruang Pliansaisub
37. Doi Suthep Charn Chatikaroon
38. Seascape Narong Sudhi-Apa
39. Still Life Narong Sudhi-Apa
40. Child and Cat Panom Suwanaboon
41. Boats Tawee Rajaneekorn
42. Buffaloes Tawee Rajaneekorn
43. After the day-work Prapat Yotaprasert
44. Wat Prayat Pongdam
45. My Kitchen Sompot Upa-intra
46. Musical Instruments Sompot Upa-intra
47. A Canal at Pak Nam Prateep Sawangsuk
48. Home in Sathorn Road Minos
49. Gray Wheather Minos
50. Villa in Wireless Road Minos
51. Flowers Pranee Tantisuk
52. Ruins Kamchorn Sunphongsri
53. Desire Pichai Niran
54. Rice Fields Somchai Manasanaporn
55. Fishes Somchai Manasanaporn
56. Cement Factory Somchai Manasanaporn
57. Garden Mrs. Ing Eriksen
58. Flowers Mrs. M. Ichsan
59. Yellow House Mrs. M. Ichsan
60. Sea-huts Sarot Charak

(Continued on page 19)

(4) ภาพเหมือน
นายจรัส เกียรติก้อง

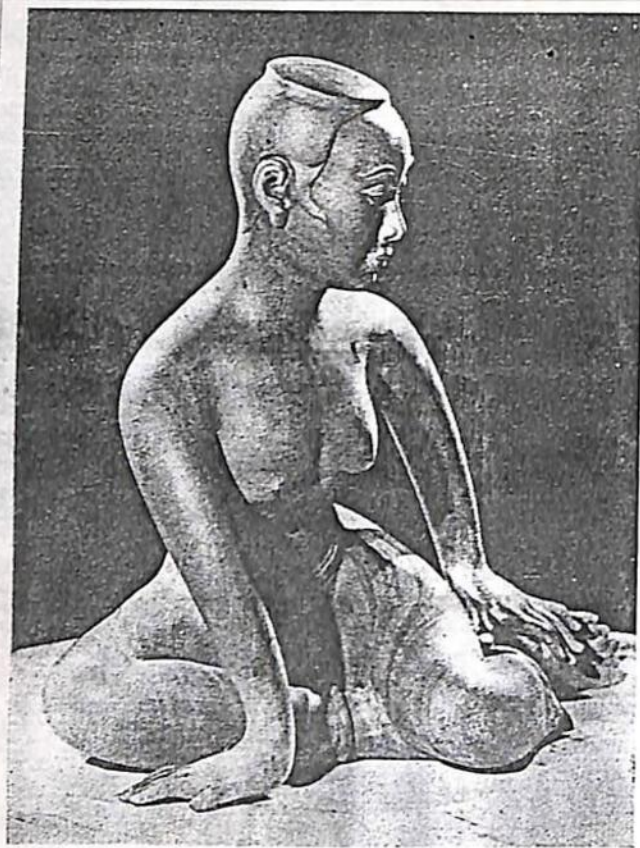

(4) Portrait
Chamras Khietkong

(17) น้ำตาลสด
นายมานิตย์ ภู่อารีย์

(17) Gathering Palm-sugar-juice
Manit Poo-Aree

(75) หญิงไทย
นายชิต เจริญประชา

(75) Thai Girl
Chit Rienpracha

(28) เจดีย์ทอง
นายถิต โกศลวัฒน์

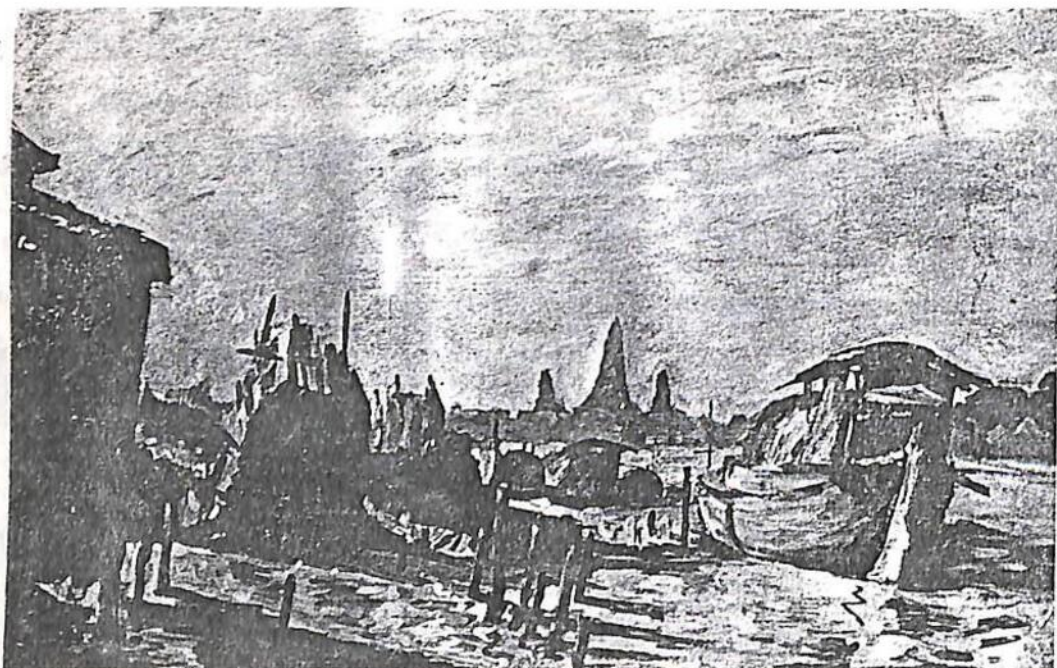
(28) Golden Pagoda
Kit Kosolwat

(10) ฝันของเด็กสาว
นายชลุด นิมเสมอ

(10) Dream of Youth
Chalood Nimsamoe

Rama IX Art Museum Foundation

(27) แม่น้ำเจ้าพระยา
นายทศศักดิ์ เสนาณรงค์

(27) Menam Chao Phya
Taweesak Senanarong

(117) วัว
นายประหัต พงษ์ดำ

(117) Oxen
Prayat Pongdam

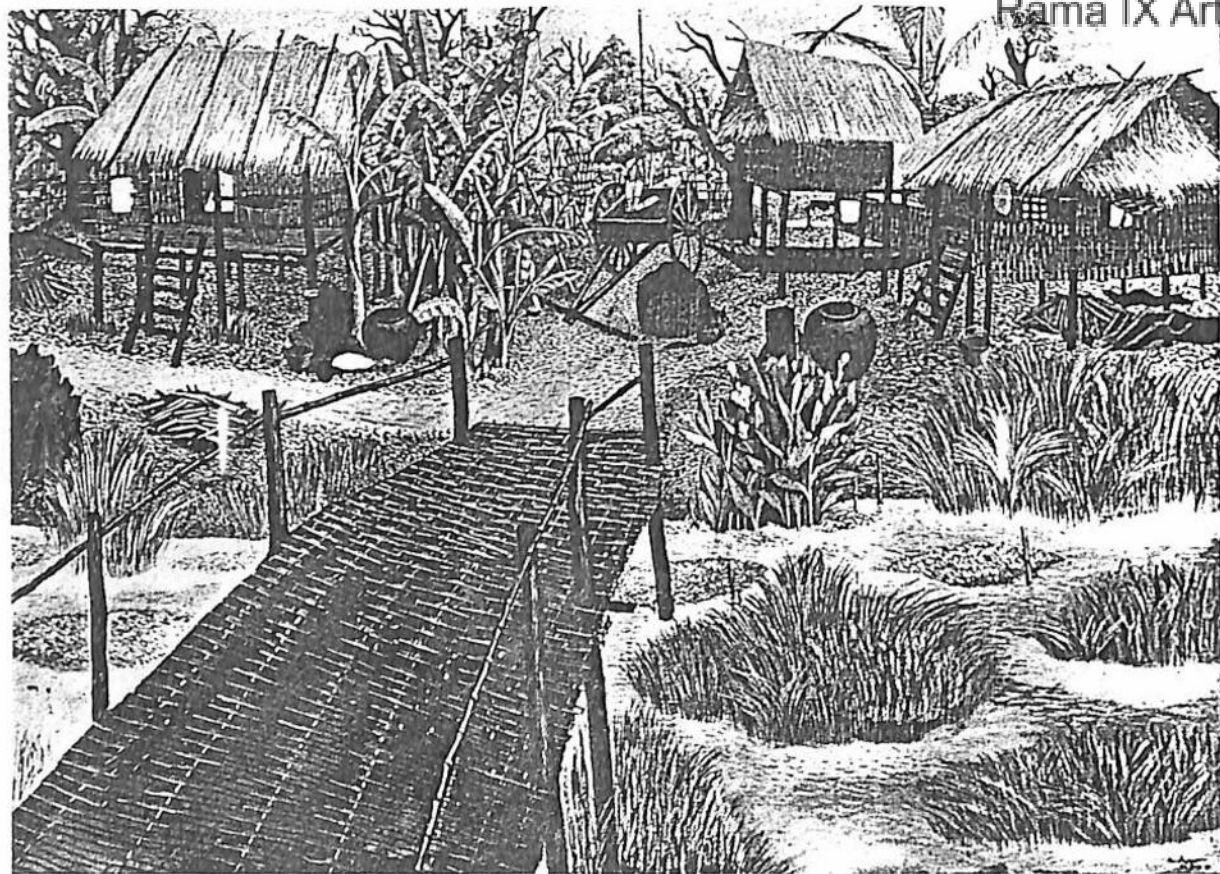

(9) อาหารกลางวัน
นายชูลูด นิมเสมอ

(9) Lunch
Chalood Nimsamoe

(21) บ้านชาวเหนือ
นายดำรง วงศ์อุปราช

(21) Northern Farmers' House
Damrong Wong-Uparat

นโยบาย

ของ

กรมศิลปากร

ความมุ่งหมาย

งานในหน้าที่ของกรมศิลปากร เป็นงานบำรุงรักษาและคุ้มครองส่งเสริมศิลปและวิทยาการ โดยเฉพาะ เพื่อต่อต้านและตั้งรับกระแสแห่งศิลปวัฒนธรรมจากภายนอก ซึ่งกำลังท่วมท้นเข้ามาไม่ขาดสาย เป็นการธำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นเอกภาพทางศิลปและวัฒนธรรมของชาติให้มั่นคงถาวร เพื่อเชิดชูไว้ซึ่งสัญลักษณ์แห่งความเป็นชาติที่เคยมีสมบัติทางศิลปอันสูงส่งของตนเองมาแต่เบื้องบรรพกาล นอกจากธำรงรักษาแล้ว กรมศิลปากรจำต้องหาทางเผยแผ่ศิลปและวิทยาการให้เข้าถึงประชาชน หรือให้ประชาชนเข้าถึงศิลปวิทยาการเหล่านั้น โดยหาวิธีชักจูงให้เกิดความริ่ควมนิยมทั้งในด้านการฝีมือและวิชาการ ของบรรดาศักดิ์ชั้นและผู้เชี่ยวชาญในวิทยาการสาขาต่างๆ เหล่านั้น ไปตามความประสงค์ของศิลปด้วย เพื่อยกระดับทางจิตใจของประชาชนให้สูงขึ้นไปตาม อันเป็นการทำให้เกิดความเจริญทางจิตใจของประชาชนในชาติ ทั้งจำต้องปรับปรุงศิลปวิทยาการบางอย่าง และสร้างชิ้นใหม่แก้ไขให้ทันทางก้าวหน้า เพื่อดำรงสัญลักษณ์อันเป็นเนื้อแท้ของไทยให้ปรากฏและเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายไปในนานาประเทศด้วย

ถ้าพิจารณาตามหลักการ โดยเพ่งเล็งถึงผลงานที่ผลิตออกไปในหน้าที่ของกรมศิลปากรแล้ว ไม่ว่าจะเป็ผลงานทางศิลป หรือ ทางวิทยาการ จำต้องให้อยู่ในขั้นมาตรฐานอันประณีตสูงส่ง หรือ ต้องถึงผลให้ประณีตสูงส่ง ถ้าเป็นงานศิลป กล่าวคือ จิตรกรรม, ประติมากรรม, สถาปัตยกรรม, วรรณกรรม, นาฏกรรม และดนตรี ก็ต้องอยู่ในขั้นวิจิตรศิลป์ (Fine Arts) หรือวิสุทธิศิลป์ (Pure Arts) ถ้าเป็นวิทยาการ เช่น การหอสมุด, พิพิธภัณฑ์ และ โบราณคดี ก็ต้องเป็นวิทยาการที่มหัศจรรย์โดยเฉพาะ งานในหน้าที่ของกรมศิลปากรจึงไม่ควรแสดงผลงานอันเป็นอย่างธรรมดาสามัญทั่วไป ยกตัวอย่าง เช่น การแสดงโขนละคร แม้จะใช้นักเรียนเป็นผู้แสดง แต่ก็ต้องเป็นนักเรียนที่ฝึกฝนมาโดยเฉพาะในศิลปทางนั้น เพื่อเข้าอยู่ในขั้นของศิลปินมิใช่แบบสมัครเล่น และมีใช้ฝึกหัดเด็กเฉพาะครั้งคราวอย่างเป็นความรู้อย่างเป็นความรอบคอบ ถ้าเป็นงาน